

Pol. Brugge, 10 juni 2009, 3^e K.

V.B. / Middenkustpolder en gemeente Middelkerke

A. Gegevens en voorwerp van de vordering

De vordering van eiseres strekt ertoe verweerders te horen veroordelen tot betaling van een bedrag van 2.084,50 euro in hoofdsom, als schadevergoeding voor een verkeersongeval te Middelkerke op 11 maart 2007. De vordering is gebaseerd op een fout van verweerders in de zin van art. 1382-1383 B.W. en art. 1384 B.W. Ten aanzien van tweede verweerster beroept eiseres zich ook op art. 135, par. 2, Gemeentewet.

Verweerders betwisten hun aansprakelijkheid voor het ongeval en de eruit voortvloeiende schade.

Een afschrift van het geseponneerde strafdossier, gekend onder notitienummer (...) van het parket van de procureur des Konings te Brugge, afdeling politiezaken, wordt overgelegd.

B. Beoordeling

1. Op 11 maart 2007 vond een autowasdag plaats voor het goede doel op de speelplaats van de Vrije Basisschool in de Ieperleedstraat te Leffinge. Omstreeks 14 u reed eiseres met haar voertuig op de toegangsweg naar de speelplaats. Zij haperde met de onderzijde van haar voertuig tegen een uitstekend riooldeksel, met als gevolg dat haar voertuig ernstig beschadigd werd.

Inspecteur van politie te Middelkerke, L.D., was in burger aanwezig als medewerker op de autowasdag. Hij was ook getuige van de feiten, in die zin dat hij plots een luide slag hoorde en vaststelde dat in de groene wagen van eiseres, die op weg was naar de speelplaats, een soort witte rook zichtbaar was. Deze was afkomstig van de twee airbags die door de botsing geactiveerd waren. Inspecteur D. stelde zware schade vast aan het voertuig van eiseres. Met een groep mensen werd het voertuig aan de kant geduwd en dan werd duidelijk dat de onderzijde van het voertuig gehaperd had aan een omhoogstekend riooldeksel. Het wegdek errond was verzakt, wat voor een niveauverschil van ongeveer 15 cm zorgde.

2. D. ging zelf over tot het opstellen van een proces-verbaal. Volgens eerste verweerster is dit proces-verbaal nietig, omdat D. medeorganisator was van de autowasdag en dus eigenlijk betrokken partij, die zich verantwoordelijk gevoeld kan hebben voor het ongeval en de schade aan het voertuig van eiseres. Daardoor zou volgens eiseres het proces-verbaal geen enkele bijzondere bewijswaarde hebben en zelfs nietig zijn.

Uit het dossier blijkt niet dat D. medeorganisator was. Hij was wel, naar eigen zeggen, «aanwezig in burger als medewerker». Dit wijst minstens op een zekere betrokkenheid bij het gebeuren en misschien zelfs een subjectief gevoel van verantwoordelijkheid voor alles wat zich afspeelde rond die autowasdag. Alleszins was D. geen volledige buitenstaander, maar op een of andere wijze voelde hij zich ongetwijfeld aangesproken partij. Algemeen wordt aangenomen dat de bewijswaarde van een proces-verbaal, dat opgesteld is door een verbalisant die betrokken partij is, niet dezelfde is als wanneer het proces-verbaal wordt opgesteld door een onafhankelijke en neutrale politiedienst. Het loutere feit dat het proces-verbaal is opgesteld door een betrokken verbalisant, maakt dit proces-verbaal nog niet nietig, maar ontnemt het wel de bijzondere bewijswaarde bepaald in art. 62 Wegverkeerswet. Het bewuste proces-verbaal kan nog steeds als inlichting in aanmerking worden genomen, en de bewijswaarde ervan dient te worden onderzocht met eerbiediging van het recht van verdediging.

Overigens valt het op dat eerste verweerster, hoewel zij aanvoert dat het proces-verbaal nietig is, toch gretig gebruik maakt van de inlichtingen die erin vervat zijn om haar aansprakelijkheid te bewijzen.

3. Eiseres is in eerste instantie van oordeel dat de schade aan haar voertuig uitsluitend te wijten is aan de slechte toestand van het wegdek waarover zij reed. Zij beroept zich op de aansprakelijkheid van beide verweerders in hun hoedanigheid van bewaarders van een gebrekkige zaak met toepassing van art. 1384, eerste lid, B.W.

Naast de vraag of er sprake kan zijn van een gebrekkige zaak, dient allereerst onderzocht te worden of verweerders wel degelijk als bewaarders kunnen worden beschouwd in de zin van art. 1384, eerste lid, B.W.

Met betrekking tot de plaatsbeschrijving schreef inspecteur D.: «Betreft een private weg. Dit is echter niet aangeduid wanneer men deze smalle tarmacweg inrijdt. Het is de toegang naar verschillende garages en ook naar de speelplaats van de Vrije Basisschool Sint- Jozef». En als persoonlijke connotatie voegde hij er nog aan toe: «private weg met openbaar karakter op dat moment». Daarmee bedoelde hij allicht dat deze weg uitzonderlijk die dag gebruikt werd door de bestuurders die hun wagen kwamen afleveren op de speelplaats voor een wasbeurt. Trouwens, ook eiseres zelf verklaarde dat zij die dag die weg alleen gebruikte omdat er een autowasdag was op de speelplaats en zij haar auto wilde laten wassen.

Op zoek naar de eigenaar van deze weg kwam inspecteur D. uit bij W.De. Deze gaf letterlijk volgende interessante informatie: «Ik heb kennis gekregen van het dossier vooral wat betreft het eigendomsrecht van de private weg die achter mijn woning loopt en waar vroeger het Bonte Piergeleed liep. Toentertijd, ik spreek over het jaar 1971, begaf ik me tot bij P.A., dijkgraaf van de Grootte Westpolder, met het verzoek om dit geleed te overwelfen, met de bedoeling om een inrit naar de achterzijde van onze woning te hebben. Dit werd goedgekeurd en er werd riolering geplaatst ofwel door de Grootte Westpolder, ofwel door de gemeente Leffinge. Daarna besliste ik samen met mijn buur, die er garagetoegang wilde aanleggen en de zusters van Heule zelf, eigenaars van de Vrije Basisschool, om er een geasfalteerde weg van te maken. Dit gebeurde rond september 1974. De kosten werden gedeeld. Volgens mij is de grond zelf dus eigendom van de Grootte-Westpolder en niet van de notaris. De privéstraat is ernstig verzakt door de boomwortels, maar ook door het veelvuldig gebruik van de speelplaats van de Vrije Basisschool als parking bij manifestaties. Ik wens op te merken dat de carwash-activiteit van de vormelingen niet gesignaleerd werd aan mij en dat me ook geen toestemming werd gevraagd, zodat ik in feite niet aansprakelijk kan worden gesteld, ook niet ten dele voor dit schadegeval».

Het proces-verbaal bevat ook nog kopij van een brief van 18 augustus 1971 van zuster M.V. (namens de gemeenschap van de zusters) aan de heren W.De. en J.V.B., met als voorwerp: «toegang tot beide garages over het Bonte Piergeleed». Daarin staat: «De gemeenschap der Zusters van Liefde, (...), huurder van het overwelfd gedeelte Bonte Piergeleed, palend aan de eigendom van haar school geeft – in overeenkomst met de Regie van de Grootte West-Polder – de toelating, ten persoonlijken titel, om op het deel van het Bonte Piergeleed, grenzend aan uw eigendom, een uitweg te gebruiken tot beide garages, die gij daar zult plaatsen. U zult de medeverantwoordelijkheid dragen inzake riolering, die door de gemeente Leffinge in de betrokken waterloop werd gelegd».

Uit dit alles kan worden afgeleid dat het Bonte Piergeleed wel in eigendom toebehoort aan de Grootte West-Polder (thans Middenkustpolder), maar de facto ter beschikking werd gesteld van de aangelanden. Blijkbaar was in de jaren 1970 de gemeente Leffinge bereid het Piergeleed te dempen en te voorzien van riolering, waarop dan de aangelanden op eigen kosten een toegangsweg hebben gemaakt en geasfalteerd. Dit maakt dat eerste verweerster als eigenares van de (onder)grond destijds afstand heeft gedaan van de bovengrond en dus niet kan worden beschouwd als bewaarster van de weginrichting die werd aangebracht door de aangelanden. Laatstgenoemden, en niet eerste verweerster, zijn bewaarster van de weg in de zin van art. 1384, eerste lid, B.W. omdat zij er voor eigen rekening gebruik van kunnen en mogen maken en het genot ervan hebben en zelf instonden voor de aanleg en bijgevolg ook het onderhoud ervan.

Het loutere feit dat de administratie van het kadaster in een brief van 12 juni 2008 aan notaris I.H.V.H. laat weten dat «perceel sectie B nr. 552R – weg – oppervlakte 02 a 13 ca» op naam wordt ingeschreven van «Domein van de Grootte Westpolder», kan alleen iets zeggen over wie eigenaar is

van het perceel, maar niet wie er de bewaarder van is. Een eigenaar kan steeds tijdelijke of definitief afstand doen van zijn meesterschap over een zaak, wat in casu kennelijk is gebeurd.

Dat tweede verweerster bijna veertig jaar geleden bereid werd gevonden om riolering aan te leggen, maakt ook haar geen bewaarster van de weg in de zin van art. 1384, eerste lid, B.W. Terloops zij nog opgemerkt dat eiseres niet beweert dat de riolering gebrekkig is, maar de weg in zijn geheel, namelijk de combinatie van het riooldeksel met een verzakking in het wegdek van 15 cm. Hoewel tweede verweerster nog zou kunnen worden aangewezen als de bewaarster van de riolering, geldt dit zeker niet voor wat de private weg betreft waarlangs het ongeval zich voordeed.

Voor zover eiseres beide verweersters aanspreekt als bewaarders van een gebrekkige zaak, in de zin als bedoeld in art. 1384, eerste lid, B.W. is haar vordering ongegrond.

4. Voorts beroept eiseres zich ten aanzien van tweede verweerster nog op art. 135, par. 2, van de Gemeentewet.

Krachtens art. 135, par. 2, van de Nieuwe Gemeentewet heeft de gemeente tot taak te voorzien, ten behoeve van de inwoners, in een goede politie, namelijk te waken over de zindelijkheid, de gezondheid, de veiligheid en de rust op openbare wegen en plaatsen en in openbare gebouwen. Aan het gezag van de gemeenten is toevertrouwd: alles wat verband houdt met een veilig en vlot verkeer op openbare wegen, straten, paden en pleinen.

Nog afgezien van de bedenking dat een dergelijke private weg die hoofdzakelijk, zo niet uitsluitend, bestemd is voor enkele aangelanden om naar hun garages te rijden achter hun eigendom, bezwaarlijk als een gebrekkige zaak kan worden beschouwd louter en alleen omdat het wegdek vervormd is en lager gelegen is dan een uitstekend riooldeksel, rijst nog de vraag in welke mate de gemeentelijke overheid moet of kan ingrijpen met het oog op een vlot en veilig verkeer. Zoals gezegd, gaat het in casu louter om een private dienstweg, waarvan inspecteur D. zegt dat hij «op dat moment» (waarmee hij bedoelt «binnen het kader van autowasdag») een openbaar karakter had. Aan de gemeente kan echter niet verweten worden om geen maatregelen te hebben genomen ten aanzien van een in hoofdzaak private weg, die alleen tijdelijk, uitzonderlijk en dan nog alleen door eigen optreden van de autowasorganisatoren (zonder toestemming gevraagd te hebben van de bewaarders van de weg: zie verklaring De.) in gebruik werd genomen. De zin en de betekenis van art. 135, par. 2, Gemeentewet is dat de gemeente instaat voor de veiligheid van openbare wegen op haar grondgebied, en niet moet instaan voor de veiligheid op private wegen die sporadisch en dan nog zonder uitdrukkelijke toelating en hoogstens uit gedoogzaamheid van de private gebruikers, door anderen worden gebruikt dan door de normale gebruikers.

Ook in zoverre de eiseres zich beroept op de rechtsgrond van art. 135, par. 2, Gemeentewet tegen tweede verweerster is haar vordering ongegrond.